

STRAITÉIS 20 BLIAIN DON GHAEILGE

Forléargas ar phríomhfhorálacha na Straitéise

Seimineár Eolais

28 Meán Fómhair 2011

Comhdháil
Náisiúnta
na Gaeilge

CÚLRA NA STRAITÉISE

- Seolta ag an Taoiseach ar an 21 Nollaig 2010.
- Faomhtha ag an Rialtas ar an 30 Samhain 2010.
- Bunaithe ar
 - thaighde a rinne FIONTAR, Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath i gcomhar le saineolaithe idirnáisiúnta;
 - comhairliúchán le páirtithe leasmhara.
- Cuimsíonn an Straitéis moltaí ón dTaighde Cuimsitheach Teangeolaíoch ar úsáid na Gaeilge sa Ghaeltacht (D. Fómhair 2007).
- Tógann an Straitéis ar chuspóirí leagtha síos i Ráiteas an Rialtais i leith na Gaeilge (Nollaig 2006)

CUSPÓIRÍ SONRACHA NA STRAITÉISE

- an líon daoine a labhraíonn Gaeilge gach lá lasmuigh den chóras oideachais a ardú ó 83,000 go 250,000.
- an líon daoine a labhraíonn Gaeilge sa Ghaeltacht gach lá a ardú faoi 25% tríd is tríd, mar beidh borradh a chur faoin nGhaeltacht fíorthábhachtach don Straitéis fhoriomlán.
- Táthar ag súil leis go mbeidh spriocanna sonracha do cheantair Ghaeltachta ar leith leagtha amach sna pleananna teanga áitiúla atá molta.
- an líon daoine a úsáideann seirbhísí Stáit trí Ghaeilge agus atá in ann teilifís, raidió agus na meáin chlóite a rochtain tríd an teanga a ardú.

STRAITÉIS CHÉIMNITHE

- Céim an Bhunaithe
- Céim Feidhmithe I – Na Bunsraitheanna a leagan síos
- Céim Feidhmithe II – Leathnú agus Doimhniú
- Céim Feidhmithe III - Comhdhlúthú

FEIDHMIÚ NA STRAITÉISE

- Coiste Rialtais ar an nGaeilge agus ar an nGaeltacht.
- An Taoiseach mar Chathaoirleach ar an gCoiste sin.
- Grúpa Oifigeach Sinsearach a bhunú ina mbeidh oifigigh ardleibhéil ó Ranna Rialtais.
- Aonad Straitéise a chur ar bun sa Roinn Gnóthaí Pobail, Comhionannais agus Gaeltachta.

FEIDHMIÚ NA STRAITÉISE

Go praiticiúil

- Coimeádfaidh an Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta an phríomhfhreagracht maidir le gnóthaí Gaeilge;
- Leanfaidh Foras na Gaeilge ag comhlíonadh a dhualgas i gcomhthéacs uile-oileáin mar áisíneacht den bhForas Teanga Forfheidhmithe Thuaidh Theas;
- Beidh an fhreagracht maidir le forfheidhmiú na Straitéise lasmuigh den Ghaeltacht ar an Roinn i gcomhpháirtíocht le páirtnéirí Stáit ábhartha.
- Féachfar ar na féidearthachtaí go bhféadfadh Foras na Gaeilge seachadadh a dhéanamh ar eilimintí áirithe den Straitéis ar bhonn comhaontaithe; agus
- Beidh Údarás na Gaeltachta freagrach as cur i bhfeidhm na Straitéise sa Ghaeltacht

RÉIMSÍ GNÍMH

- Oideachas
- An Ghaeltacht
- An Teaghlach ag Cur na Teanga ar Aghaidh - Idirghabháil go Luath
- Riarachán, Seirbhísí agus Pobal
- Na Meáin agus an Teicneolaíocht
- Foclóirí
- Reachtaíocht agus Stádas
- Saol Eacnamaíochta
- Tionscnaimh Leathana

OIDEACHAS

- Naisc le húsáid na teanga lasmuigh den scoil
- Páirt-Tumadh
- Measúnú Náisiúnta
- Curaclam do mhúineadh na Gaeilge
- Cláir thacaíochta do thuismitheoirí agus don réamhscolaíocht
- Soláthar Sainábhar
- Oideachas Múinteoirí
- Oideachas Príomhshrutha – An Córas Bunscoile
- Oideachas trí mheán na Gaeilge – An Córas Bunscoile
- Oideachas trí mheán na Gaeilge – An Córas Iar-bhunscoile
- Oideachas Ardleibhéil in Éirinn
- Daoine Fásta ag Foghlaim Teanga
- Seirbhísí Comhairle agus Tacaíochta
- Oideachas sa Ghaeltacht
- An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta (COGG)
- Bunú Scoileanna Nua
- Cúrsaí Gaeilge Tríú Leibhéal Thar Lear

AN GHAELTACHT

- Stádas teanga pobal Gaeltachta – reachtaíocht nua
- Pleanáil Teanga sa Ghaeltacht
- Seirbhísí á soláthar chuig pobail Ghaeltachta
- Pleanáil agus Forbairt sa Ghaeltacht - treoirlínte

AN TEAGHLACH AG CUR NA TEANGA AR AGHAIDH – IDIRGHABHÁIL LUATH

- Scéim na gCúntóirí Teanga atá ag feidhmiú i scoileanna Gaeltachta a leathnú chuig gach gaelscoil;
- Tacaíocht níos fearr do ghréasáin de theaghlaigh a labhraíonn Gaeilge ag an leibhéal áitiúil;
- Tacófar le cláir chun cuidiú le seantuístí agus le daoine scothaosta eile an teanga a chur ar aghaidh go dtí an chéad ghlúin eile;
- Socrófar deiseanna foghlama teanga a bheidh dírithe d'fhonn cuidiú le teaghlaigh nach labhraíonn ach tuismitheoir amháin iontu an Ghaeilge;

AN TEAGHLACH AG CUR NA TEANGA AR AGHAIDH – IDIRGHABHÁIL LUATH

- Béim níos mó ar thaithí foghlama teanga do theaghlaigh sna Coláistí Samhraidh Gaeltachta;
- Feasacht a ardú faoi na buntáistí a bhaineann leis an dátheangachas in obair phríomhshrutha gairmithe sláinte agus cúraim shóisialta a bhíonn ag obair le teaghlaigh óga; agus
- Ról leathnaithe d’Údarás na Gaeltachta maidir le feidhmeanna na gcoistí contae cúram leanaí maidir leis an earnáil réamhscolaíochta ar fud an Stáit.

RIARACHÁN, SEIRBHÍSÍ AGUS POBAL

- Athruithe Struchtúrtha
- Beartha don Ghaeilge sa tSeirbhís Phoiblí
- Tionscnaimh agus Pleananna Teanga Áitiúla lasmuigh den Ghaeltacht
- Pleananna Teanga Contae
- Plean Teanga do Chomhairlí Cathrach agus Contae Bhaile Átha Cliath
- Ról Tábhachtach na hEarnála Deonaí
- Ionaid Fhisiciúla Acmhainní
- An Garda Síochána agus na Fórsaí Cosanta

NA MEÁIN AGUS AN TEICNEOLAÍOCHT

- Léamh, Scríobh agus Labhairt
- Teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide (TFC)

FOCLÓIRÍ

- Foclóirí Béarla-Gaeilge agus Gaeilge-Béarla cothrom le dáta a fhorbairt
- Acmhainní corpais agus uirlísí foclóireachta d'fhorbairt foclóireachta Gaeilge, a thacóidh le foclóirí aonteangacha
- (stairiúla) agus cinn dháttheangacha (comhaimseartha);
- Foclóir Gaeilge Stairiúil atá á fhorbairt ag Acadamh Ríoga na hÉireann i gcrích faoi 2037;
- Téarmaíocht nua-aimseartha i nGaeilge a fhorbairt agus a scaipeadh
- An Caighdeán Oifigiúil do litriú agus do ghramadach na Gaeilge a athbhreithniú go tréimhsiúil.

REACHTAÍOCHT AGUS STÁDAS

- Seasamh Dlí
- Stádas AE
- Reachtaíocht Nua
- Tuaisceart Éireann

AN SAOL EACNAMAÍOCHTA

- Scéimeanna Deonacha Teanga
- Lipéadú agus Pacáistiú Dáttheangach
- Gníomhaíocht Eacnamaíochta

TIONSCNAIMH LEATHANA

- **Meitheal Smaointe**
- **Suíomh Tairsí**
- **Ról an AE ó thaobh na Gaeilge de**
- **Clár Digitithe**

- Go raibh maith
agaibh as ucht
bhur gcuid
ama.

2011

Comhdháil
Náisiúnta
na Gaeilge

